

BĂTALIA DE LA JIU, OCTOMBRIE 1916

de Colonel veteran NICOLAE PATRAȘCOIU

*„ISTORIA ARE DREPTUL SĂ ȘTIE TOTUL,
PRECUM ȘI A ÎNȚELEGE TOTUL ARE DATO-
RIA“*

N. IORGA

Pînă nu demult, istoria universală nu pomenea nimic despre români, considerați ca un popor fără istorie.

Muntenii, moldovenii, transilvănenii și aromânii, răzlețiți în întunericul robiei, uitaseră obîrșia comună.

Descoperirile arheologice și cercetările neobosiților noștri savanți au dovedit că sintem aici, de mii de ani, în moșia strămoșilor noștri traci și de-a lungul secolelor am înfruntat vitregia soartei.

Istoria aceasta, obiectivă, fără romantism și șovinism, este cartea de căpătii a neamului nostru, din care educatorii culeg sămînța iubirii de patrie, pe care o sădesc în ogorul sufletesc al tinerilor generații și cu care au intrat în circuitul istoriei lumii civilizate.

Marii noștri istorici, de renume mondial, s-au oprit, în povestirea lor, la războiul de independență, lăsînd urmașilor, ca în perspectiva timpului și fără influențe, să continue firul istoriei.

Istoria războaielor, țărilor cu tradiții militare, a fost scrisă de oamenii de știință, competenți în materie, pe baza documentelor timpului, analizate și confruntate, mai tîrziu, cu ale foștilor adversari, cu care s-au măsurat pe cîmpul de luptă.

Vastitatea documentelor primare în războaiele de durată, situații zilnice de efective, buletine informative, ordine, rapoarte operative, (de 3 ori pe zi, pentru brigăzile mixte, divizii) dări de seamă, directive etc. nu îngăduie o analiză și sinteză în timp scurt, dar nici o întîrziere, nu este de admis.

În 1916, armata română a trecut Carpații cu convingerea că, foarte curînd, va birui și va elibera pe frații de sub jugul străin.

Mai înainte însă, de a da bătălia plănuită, am fost loviți de pumnul de fier german și surpriza prinderii noastre în cleștele, larg deschis, de forțe disproporționat de mari ca număr și mai ales ca tehnică de luptă, a provocat mare îngrijorare în conducerea politică și militară, precum și descurajarea în rîndurile luptătorilor.

Am apelat la ajutorul aliaților, promis în tratatul de alianță, care, oboșiți după doi ani de lupte grele, au privit, cu brațele încrucișate, drama României, atacate de două imperii și doi auxiliari.

După două luni, de luptă crîncenă, în Transilvania și Dobrogea, armata română, cu efectivele reduse la jumătate, lipsită de puști, tunuri și muniții, a trecut în apărarea frontierelor (Carpați și Dunăre) pe un front dublu decît al aliaților noștri, pe frontul din Franța și în plus, fără nici o rezervă.

În aceste împrejurări, dramatice, s-au produs lovituri de trăsnet, pe frontul Jiului, apărut de divizia a XI-a Inf. General Cocorăscu Dumitru ; inamicul a pătruns în țară, frîngînd munții, ajungînd foarte repede la porțile Tg.-Jiului.

Populația, de la poalele munților Vlcan, înspăimîntată, a luat calea pribegirii, iar comandamentele au ajuns în pragul disperării.

Cu harta regiunii și cu documentele în mîină, iată rezumatul operațiunilor „Bătălia de la Jiu”.

În ziua de 9.X. 1916 M.C.G. apreciînd că forțele inamice, din sectorul Jiului, sînt inferioare, a ordonat scoaterea diviziei 11-a, de pe front și trimiterea ei la Pitești, rezerva de M.C.G. Începerea dislocării la 10. X. și terminarea la 14. X.

M.C.G. a mai ordonat să rămînă, la Jiu și la Orșova, cîte o brigadă mixtă și o rezervă la Fîlîiași, formînd divizia I-a sub ordinul generalului de brigadă Dragalina Ion.

În dimineața zilei de 10. X., divizia a 11-a se găsea în apărare pe frontiera Gorjului întinsă pe un front de 70 km., de la Obîrșia Lotrului, pînă la vîrfurile Oslea, astfel :
la vf. Oslea, extrema stîngă a diviziei.

– Brigada 21 Mixtă colonel Jipa Constantin, cu regimentele de gorjeni, în sectorul est de Jiu, pe creasta topografică în masivul Parîngului, pe vîrfuri, variînd ca înălțime, între 1500–2500 m, cu 5 batalioane (2 în linia I-a și restul în rezervă)

plus trei baterii de artilerie ; un detașament Lt. col. Pomponiu (două companii demoralizate, încă de la 3 septembrie) și o baterie de tunuri mici, în defileul Jiului la Polatișle (defileu îngust, cît un bulevard, cu pereții înalți, stîncoși, de peste 1 500 m.

– Brigada 22 Mixtă, colonel Anastasiu Ion în sectorul vest de Jiu, pe creasta topografică a culmei munților Vilcani, pînă la vîrfurile Siglăul Mare, pe vîrfuri variind între 1550 m și 1870 m cu 7 batalioane și 10 baterii de artilerie, înșirate în cordon sub ordinele directe ale comandantului brigăzii, cu post de comandă la pichetul de arănceri Buliga. Lîngă el se mai găseau : colonel Obogeanu Mihail, Lt. colonel Teodorescu și Mădădinescu care nu comandau nimic și Lt. colonel Petroianu Scarlat, comandantul artileriei sectorului.

– Detașamentul Muncelui Mic, sub comanda maiorului Trușculescu Mihail cu 3 batalioane și o baterie (un batalion din Regt. 41 Col. Obogeanu era comandat de un locotenent).

– Compania 16/18, Lt. Toma Ioniță, la vf. Neagu, Rostovan.

– Compania 3/18 Lt. Ghițescu Nicolae la vf. Macrișul. Ambele companii au fost date de Brigada Col. Jipa).

– Compania 5/41 Cpt. Julea (panicată la 4. IX. la Bănița),

– Două campanii din R. 26 (panicate la 3 septembrie și comprimate în una) sub comanda Cpt. Dumitrescu Ilie, la obîrșia Lotrului (extrema dreaptă a diviziei).

– Rezerva diviziei : un batalion, din Brigada col. Jipa, la Bumbești, un escadron de călărași și o companie de cicliști, la Hurez).

– Postul de comandă al diviziei, la Hurez unde se mai găseau 100 oameni, fără puști și fără instrucție.

Divizia mai avea formațiuni incapabile de luptă (320 oameni scutiți și reformați, 157 oameni P.S. la Bumbești, 3 companii mîndă de lucru, cu lopeți și tîrnăcoape, sub comanda Cpt. Sadoveanu Ion la Tg.-Jiu).

Telefonul fix permanent al teritoriului : Oslea, Rostovan, Muscelul Mic, Buliga, Paiuș (în defileu) Recea (vf. Sapa) și Obîrșia Lotru, servea de legătură între Divizia 11-a și brigăzi și micile detașamente. Între brigăzi și batalioane nici o legătură.

Toate companiile nu mai aveau decît cîte un ofițer, sau doi, în loc de 5 și în schimb golurile erau umplute, parțial, cu cîte circa 40 reformați și dispensați fără puști.

larna a venit repede în munți și oamenii se aflau pe stînca goală înghețată, fără echipament corespunzător.

Grupul de divizii general von Kneussl, de forța unei armate bine utilată, cu o mare masă de artilerie, de toate calibrele și mari cantități de muniții, era dispusă astfel :

– Grupa colonel Stavrinski, de tărnia unei divizii, în fața Brigăzii 21 mixtă Col. Jija Constantin.

– Grupa general Busse, divizia 11 bavareză, întărită cu trupe de munte, în fața brigăzii 22 Mixtă și detașamentului Muncelul Mic.

– Grupa general Schmidt, divizia a 6-a cavalerie germană (6 regimente) întărită cu două batalioane infanterie (un divizion de mitraliere și două baterii, în fața companiei 16/18 Lt. Toma Ioniță.

În urma acestui grup, se găsea în curs de debarcare, la Pui și Hațeg, Divizia 7-a Cavalerie, care, împreună cu a 6-a formau Corpul de cavalerie general von Schnettov.

În urma unui bombardament de artilerie grea, de o violență fără precedent, ciocanele de foc fiind mutate de pe un batalion pe altul din linia I-a de la Paring pînă la Muncelul Mic, inclusiv, apărarea de pe culmea Vilcanului a fost dărîmată pînă în seara de 10. 8.

Colonelul Anastasiu, cu coloneii fără comandă, 2 maiori, o duzină de ofițeri inferiori, cu grupurile de comandă și ostași fără puști – resturi de circa 1300–1500 pancați, numai cu sacul de merinde pe umeri, care se găseau în afara tirului artileriei ucigătoare au scăpat cu fugă.

Anastasiu și Petroianu au ajuns la postul de comandă al diviziei, la Hurez, în dimineața de 12. X, raportînd neadevăruri ; iar restul a fost oprit în seara de 13. X., în plasa de la Copăcioasa, sud-est de Tg.-Jiu, de artileriștii care și-au pierdut tunurile.

– Lt. col. Homoriceanu, cu 3 batalioane, escadronul de cavalerie și compania de cicliști, s-a predat, la 11. X., în văgăuna de la Vaideei.

– Detașamentul Muncelul Mic a părăsit poziția la timp și s-a împrăștiat în regiunea Romanești – Ceaur sud de Tg.-Jiu. Majorul Truşculescu (fugar recidivist : 16 august la Petroșani, 3 septembrie la Merișor, 20 septembrie la Cîmpul lui Neag) s-a ascuns, ca dezertor 5 zile, de la 10–15. X, cînd Lt. col. Dumitrescu Constantin (Turcu) l-a prins umblînd forfota într-o căruță de Ceaur, pretextînd că își caută batalioanele pierdu-

te, pentru a se retrage cu ele către Olt. La 15. X. Lt. col. De-
joianu, adunînd fugarii din Detașamentul Trușculescu, a rap-
ortat că „cercul și devastează satele”.

– Compania 16/18, Lt. Toma Ioniță, a luptat disperat timp
de 3 zile, în retragere, atacată continuu de Divizia 6 cavalerie
germană și în seara de 13. X. a ajuns în tranșeele de pe Frîn-
cești, unde a sosit în ajutorul detașamentului Maior Dumitrescu
Gheorghe (6 companii și o baterie de artilerie) la care, a doua
zi, s-a adăugat C 3/18 de la vf. Macrișului.

Aceste două batalioane au oprit definitiv ieșirea din munți,
a diviziei inamice, prin lupte înverșunate, de la 13–16 X. cînd
această divizie a primit ordin de retragere în Valea Jiului
românesc, de unde a pornit ofensiva.

Brigada 21 Mixtă, colonel Jipa, din masivul Parîngul, a
rezistat atacului și în ziua de 12. X. a contraatacat pentru a
degaja brigada 22 Mixtă, de la vest de Jiu, dar tocmai cînd
respinsese pe inamic și începuse urmărirea lui, a primit ordin
să rupă lupta și să se retragă la Bumbăști, pentru încolonarea
spre Olt.

În dimineața de 11. X., generalul de divizie Culcer Ion,
comandantul armatei I-a, a raportat situația gravă a Diviziei
11-a Cocorăscu și pericolul iminent al invaziei Oltenei (Divi-
zia și Armata I-a nu mai aveau nici o rezervă).

A raportat că a trimis, pe jos, un detașament de 6 compa-
nii de la Baia de Aramă și Filiași, cu o baterie, care proba-
bil nu va putea ajunge la timp, în ajutorul C. 16/18, că a dat
ordin Corpului I Armată să trimită în grabă 2–3 batalioane,
cu trenul la Tg.-Jiu.

A cerut să se amîne scoaterea diviziei de pe front, aflată
în luptă în retragere, urmărită de forțe superioare inamice.

Ca final, a consiliat M.C.G. să aprobe retragerea, în or-
dine a trupelor de la Jiu și Cerna pe stînga Oltului, cu cît mai
puține pierderi! Culcer a început săparea de tranșee pe malul
Oltului).

Răspunsul M.C.G. a fost brutal: înlocuirea lui Culcer cu
Dragalina și a generalului Lupescu Alexandru, șef de sta-
major al Armatei I-a, cu Lt. colonel Găvănescu Constantin adău-
gînd: „terenul nu se va ceda decît pas cu pas, contraatacînd
mereu. Trebuie a se utiliza aptitudinea fundamentală a solda-
tului nostru: vrednicia la atac. Orice defecțiune trebuie repri-
mată imediat, cu pedepse capitale.

Apeleurile lui Cocorăscu, Culcer adresate regelui, pentru în-
toarcerea demobilizaților la luptă, au fost strigate în pustiu.

În după amiaza zilei de 11. X. generalul Dragalina a venit la Craiova, unde generalul Cușcer l-a pus la curent cu situația și i-a sugerat (i-a ordonat – liber fiind în judecata sa, să ia măsurile ce crede), să aducă două batalioane de la Cerna, cu care să contraatace la Dobrița, unde inamicul a pătruns în aripa stîngă a diviziei 11-a. (În această zi, divizia și Armata credeau că Brigada Anastasiu se găsea în luptă pe aliniamentul Scărișoara – Buliga și că nici un batalion nu s-a pierdut).

Dragalina a dat imediat ordin Diviziei I-a să trimită pe jos, în cursul nopții, la Baia de Aramă, două batalioane și o baterie, sub comanda Lt. col. Dejoianu Ion.

Inamicul a pătruns dinspre Muncelu și înaintează spre Dobrița.

A raportat M.C.G.-ului că a dat ordine severe pentru scoaterea de trupe pentru Pitești.

În dimineața zilei de 12. X. a sosit la P.C. al diviziei la Hurez, unde a găsit pe Col. Anastasiu și Lt. Col. Petroianu și în ordinul de luare a comenzii a precizat : „Trupa care nu mai poate să înainteze, să moară pe loc”, depășind ordinul regelui (Cine se putea duce la fugari și dezertori să le citească ordinul ?)

A dat apoi ordin generalului Cocorăscu, să plece îndată la Pitești, Lt. Col. Mărculescu, șef de stat major, să rămână pe loc pentru imbarcarea serviciilor și a numi pe Col. Anastasiu, comandant al trupelor de la Jiu. (Acesta n-a voit să raporteze ce s-a întîmplat cu Brigada sa 21 Mixtă și timp de 8 zile Armata I-a și M.C.G. nu vor afla nimic despre dezastrul de mai sus, din zilele de 10 și 11 oct. 1916). Generalul Dragalina a plecat cu mașina în defileul Jiului de unde Lt. col. Pomponiu fugise cu ostașii săi pe urmele resturilor unităților panicate ale B.1/41 de la Vîrfu Cîndetului.

Conduc de căpitanul Pîrvu Boerescu a ajuns aproape de mănăstirea Lainici, în fața Bat. 5 Cicliști german. Rănit grav, a fost evacuat la București unde a decedat în ziua de 24. X. Căpitanul Boerescu Pîrvu și-a acoperit incapacitatea de ofițer informator cu o neprevăzută apariție a unei patrule inamice, care ar fi trecut peste pereții Brateului – Locurile Rele, M-rea Lainici, pe unde numai capra neagră poate trece. Lt. col. Pomponiu n-a fost întrebat de nimeni să spună ce știe.

În urma rănirii generalului Dragalina, în ziua de 12 oct. 1916, situația devine și mai gravă. (Armata I-a n-are coman-

dant ; Divizia I-a de asemenea) Lt. col. Găvănescu, în rol de comandant de armată, a ordonat : 1. Colonelul Anastasiu va comanda trupele de la Jiu și va colabora cu Lt. col. Dumitrescu (Turcu) șef de stat major al Diviziei I-a, care va conduce operațiile.

2. Divizia va rezista pe poziția întărită (Arsuri – Hurez) și în caz de atac, în forță al inamicului, se va retrage către Olt.

Col. Anastasiu a trimis ordinul de retragere a trupelor, de la Jiu, către Olt, el găsimdu-se între coloane. A refuzat imixtiunea lui Turcu și a dat ordin Brigăzii 21 Mixtă, col. Jipa să se retragă în poziția de la Bumbesti, unde va primi ordine de urmare.

În dimineața zilei de 12. X. inamicul a pătruns în Hurez. Abia plecase Dragalina spre defileu și Anastasiu, Mărculescu și Petrocianu au scăpat în fuga automobilului.

Col. Jipa a adus, în cursul nopții de 12/13 X. trupele de la Bumbesti și a ocupat poziția a două batalioane. Batalionul II/18 a fost cerut și trimis la Tg.-Jiu pentru a forma ariegarda paznicilor de la Copăcioasa; celelalte batalioane au fost preluate pentru alte sectoare la 11/X.

În seara de 13. X. coloanele inamice au ajuns : în gura defileului la Bumbesti, la Porcenii Birnici pe Jiu, unde inamicul a trecut Jiul în gara Bumbesti dar a fost respins de colonel Jipa. A reușit să organizeze capete de pod în față la Tetila și la 4 km nord Vădeni ; iar la Rasovița a interceptat șoseaua națională Bumbesti – Tg.-Jiu – Tismana : șosea rocadă.

Colonelul Anastasiu și generalul Petala, nou sosit la comanda provizorie a armatei, erau disperăți. Colonelul Anastasiu știa că, de la Bumbesti pînă la Frîncești, pe un front de 40 km nu se găsea nici o fracțiune de trupă amică, pentru a întâmpina cu pușca în mînă pe inamic.

M.C.G. a aflat de la generalul Dragalina că la 12. X. trupele de pe Jiu erau „într-o goană înapoi cu legăturile organice distruse” (Dragalina nu cunoștea însă întreg dezastrul).

În seara zilei de 13 oct. M.C.G. a repetat ordinul lui Găvănescu, că, dacă nu se mai poate rezista, să se retragă spre Olt.

Pentru a nu fi capturat de inamic, Anastasiu s-a dus la Copăcioasa, unde a aflat că vor sosi două batalioane de la Olt (cele ordonate de Cușcer).

La ora unu noaptea, a dat ordin Bat. II. 18 să se înapoieze la Tetila pentru că „inamicul taie retragerea Brigăzii col.

Jippa"

Către dimineață a primit un ordin al lui Dumitrescu – Turcu, care între altele glăsuia : „Detășamentul Dejoianu va ataca pe inamic în direcția Dobrița. Grupul Jiu va susține atacul lui Dejoianu”.

Pentru a intimida pe Anastasiu, a scris dedesubtul ordinului : „Comandantul Diviziei” l-a (ss) General Cristu – personal inexistent în zona ; iar el a contrasemnat ca șef de stat major al diviziei.

Col. Anastasiu n-a dat importanță hîrtiei lui Turcu. În cursul nopții de 13/14. X. a sosit la Brădiceni Lt. col. Dejoianu cu 2 batalioane și o baterie, extenuate după un marș forțat de 100 km.

Batalionul 11/18 a ajuns dimineața la Tetila, obosit după 5 zile fără repaus ; lupte, marșuri și contramarșuri. A atacat îndată pe inamicul din capul de pod, care îngloba șoseaua națională și linia ferată.

Compania sa se găsea în rezervă înapoia stîngii celorlalte 3 companii din linia l-a a atacului.

Din proprie inițiativă, fără a mai raporta, compania a plecat la atac. A trecut Jiul.

Jumătate, cu sublt. Vilcu Ion a atacat în spate, coloana principală bavareză (col. Vogt) la Sîmboțin, iar cea altă jumătate a alergat la Arsuri, unde a capturat artileria inamicului – 2 baterii de obuziere intacte, pe care le-a întors imediat împotriva dușmanului. Gornistul Florian Draica călare pe un cal german, a ajuns repede cu raportul la col. Jippa.

Înainte de înserare, știrea telefonică a ajuns la colonelul Anastasiu, de la acesta la Lt. col. Găvănescu, șeful de stat major al armatei l-a, care, entuziasmat a strigat : „ura : să trăiască sublocot.” Pătrășcoiu comandantului companiei 2-a, iar de la acesta la Buftea la M.C.G.

Coloana bavareză de la Sîmboțin – Tetila a intrat în panică și a fugit în dezordine către munți, prin păduri și hățișuri, pe ploiăie torențială, antrenînd la fugă și Batalionul de la Porceni – Birnic, pe Jiu. Tăindu-i-se retragerea pe drumul care a venit, a lăsat la Schela toate tunurile pierdute de Brigada Anastasiu, în fuga de la 12. X. 1916 (15 tunuri).

Timp de 24 ore, cele două baterii de obuziere germane au tras și împrăștiat în munți coloanele germane, cărora li s-a

tăiat, de Comp. 7/18, legăturile telefonice cu spatele, în retragerea lor prin Rugi și Hurez precum și convoaiele în retragere de la Schela către Poiana Mihai Viteazu.

În ziua de 15. X. un batalion inamic a încercat un contraatac pentru redobândirea bateriilor pierdute. Prin luptă grea a fost respins spre seară de Comp. 5 și 7/18 sub conducerea căpitanului Popescu Nicolae.

În aceeași seară, generalul Petala a ordonat să fie imbarcate pentru Olt, cele două baterii capturate, cu atelaje și muniții. „Din 40 tunuri, ale sectorului vest de Jiu, au scăpat cu fuga în ziua de 12 octombrie 1916, numai 2 care au ajuns la Copăcioasa).

– Detașamentul Dejoianu (2 batalioane, combinate și o baterie) condus de lt. col. Dumitrescu – Turcu, după un marș de apropiere a atacat, în după amiaza zilei de 14. X. 1916, Bat. III/3 bavarez la Rasovița – Lelești. Dumitrescu Turcu a adus acolo și bateria de la Frințești : Det. Maior Dumitrescu Gheorghe.

Căpitanul Terpu, cu batalionul său de mehedinteni, a silit pe inamic, atacându-l în flancul stîng, să se retragă către Vălari, în cursul nopții.

În seara de 13, bălălia era pierdută.

În seara de 15, victoria de la Jiu era câștigată.

Ecolul acestei victorii a trecut granițele țării și generalul Falkenhayn a recunoscut înfrîngerea.

16. X. 1916 Divizia 6-a cavalerie germană a primit ordin să se retragă la Cîmpul lui Neag, în Valea Jiului apusean.

Viscolul a început și Divizia și-a aruncat tunurile în prăpastie.

Generalul Petala a ordonat trupeilor de la Jiu, obosite să intre în cantonamente și detașamente mixte să urmărească pe inamic.

Compania 7/18 a primit ordin de urmărire. În ziua de 17. X. a ajuns după 18 km aproape de Buliqa, străbătînd plaiul Hurezului la Scărișoara unde a capturat 38 prizonieri și a împărșiat un batalion surprins în bivouac.

În ziua de 22.X. la muntele Pleșa a capturat un sergent, un caporal și 22 soldați din Reg. 18/inf. Osterode, nou sosit în zonă : Compania 7/18 a fost încercuită și distrusă.

În ziua de 16.X Petala a dat ordin ca, pînă la 18.X să-i fie înaintate rapoartele de operațiuni, situațiile zilnice de efectiv, buletinele de informație, dările de seamă, etc. pentru zilele de 10, 11, 12, 13, 14, 15 X.

Ce puteau să scrie pe hîrtie fugarii și dezertorii ?

Mii și mii de oameni au dispărut de pe cîmpul de luptă în ziua de 10.X. și odată cu ei scriptele și secretarii, furierii.

Morții și dispăruții n-au mai vorbit și prizonierii repatriați n-au fost întrebați de nimic.

Nimeni n-a consimțit să raporteze vreo defecțiune (și s-au comis destule).

Nimeni n-a reprimat luarea meritelor unora și împănarea altora cu ele.

Tîrziu de tot, după două decenii, către sfîrșitul vieții sale, Anastasiu s-a spovedit poporului, în broșura sa : „O pagină din războiul nostru de întregire”, astfel : pag. 7 „Retragerea începea de îndată ce inamicul punea artileria sa în acțiune”.

Era efectul demoralizării.

Pag. 19 „încă din dimineața de 12 octombrie 1916 situația era disperată.

Pag. 51 „Moralul acestor trupe nu mai era capabil de rezistență ; astfel că pe dată ce inamicul punea în mișcare trupele sale, ostașii noștri începeau retragerea ; iar răspîndirile lor pe o așa întindere de teren acoperit și neregulat” (adică păduri, hățisuri, văi etc.) „scăpau fortamente din mîna șefilor”. Ele păstrau distanța de 4 km de inamic”.

Nimeni n-a cunoscut mai bine decît Anastasiu, care a scăpat cu fuga (50 km Merișor – Curtișoara ; 20 km Buliga – Hurezu ; 20 km Hurezu – Tg.-Jiu – Copăcioasa) moralul Brigăzii sale 22 mixtă.

La Armata I-a Craiova – a scris Averescu, în notițele sale – Victoria de la Jiu a fost sărbătorită cu discursuri și șampanie.

Bate fierul pînă-i cald !

Îndată Găvănescu a pus pe Petala să semneze raportul către comandantul suprem :

„Pentru răsplata imediată a bravurii și capacității acelor care fără preget au luptat zi și noapte și au îndreptat o situație, care părea disperată dacă nu s-ar fi restabilit ordinea în trupele debandate, pentru modul inteligent cum au condus operațiile, respectuos rog pe Majestatea Voastră, a-mi permite să propun deocamdată, pe colonelul Anastasiu Ion la gradul de general de brigadă și comandant al diviziei I-a pe Lt. colonel Dumitrescu C. și Dejoianu Ion la gradul de colonel și pe maiorul Trusculescu M. la gradul de Lt. colonel.

Telegrafic au fost înaintați, pe ziua de 14.X., Găvănescu, Dumitrescu, Dejoianu, Trusculescu, Anastasiu a fost omis, Gă-

vănescu s-a răzbunat pentru neexecutarea ordinului său. Fuga de sub bombardamentul ucigător, pentru a ocupa altă poziție, înapoi, era justificată.

Aruncarea puștii, fuga fără gând de oprire, dezertarea din fața inamicului și predarea fără luptă, erau sancționate, de codul penal militar, cu moartea.

Clemența regală i-a făcut uitati la stîlpul infamiei, nu numai pe ei, ci și pe trădători.

Totalitatea luptelor de la Jiu, purtate de Divizia a 11-a la 10-17.X. a luat oficial denumirea de Bătălia de la Jiu, care a culminat în ziua de 14.X.

Îndată după bătălie, adică mai precis la 18 oct., N. Iorga a scris în ziarul său, Neamul Românesc :

„Un ofițer de rezervă a făcut o ispravă, din acelea care trebuiau trecute alături de victorii în comunicatul oficial. Nicolae Pătrășcoiu, cu câțiva oameni ai lui, a luat două baterii de obuziere de 105 m/m, la Jiu și a început a împrășca din ele pe dușman. A făcut minunea fiindcă era pe pămîntul lui”.

În cartea sa, „Războiul nostru”, în note zilnice, volumul al II-lea, pagina 162, a scris :

„Am plecat la război cu conștiința că nu se putea altfel. Unii au avut încredere, câțiva chiar entuziasm.

„La buletinele de victorie sufletele s-au deschis bucuroase.

Deunăzi, la vestile despre un mare succes în Oltenia, oamenii s-au îmbrățișat și au plîns.

Soldatii au arătat o uitare de teamă și interes personal, care îi așează între cei mai vajnici luptători, care au apărat o țară vreodată”.

De atunci, au trecut ani și ani (...)

Competentă, în analizarea documentelor timpului, aflate în arhiva M.St.M., era Secția 8-a Istorie, dar această secție a permis sustrageri de acte și a colaborat la falsuri.

În urma războiului, mulți viteji se arată !

Cronicari scamatoși, vînzători de pietre false, autori grăbiți să fie considerați istorici militari, stăpîni pe cenzură și arhivă, au pus la incubator gogoșile și au scos, din uitajii la stîlpul infamiei, gloriile, atribuindu-le gloria, „vajnicilor luptători, care au stat drept în fața morții la Jiu.

Cavalerul ordinului Mihai Viteazul, Colonel Boerescu Pirvu (era decorat, care a furat meritul sublocotenentului Vilcu Ion), și-a povestit, după 59 ani, de la Bătălia de la Jiu, aventurile sale războinice, în broșura : De la Jiu la Mărășești (Scrisul Românesc – Craiova).

Cei ce l-au ajutat să-și tipărească stupiditățile l-au împins în prăpastia ridicolului.

Gizele, care încearcă să ascundă lumina farului, se pierd în întuneric cu aripele arse.

– „Nimic nu e mare, dacă nu e onest”, a spus Cicero.

Neamul românesc întreg are dreptul să știe adevărul care nu poate fi ascuns la infinit.

Cercetători de factură morală a marilor noștri istorici : A.D. Xenopol, N. Iorga și C. Giurăscu, vor șterge pată (...).